

20200931377

МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Согласно член 196 став (1) алинеја 4 од Законот за странци (*) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 97/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 108/19), министерот за внатрешни работи донесе

ПРАВИЛНИК ЗА КУЌНИОТ РЕД НА ПРИФАТНИОТ ЦЕНТАР ЗА СТРАНЦИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува куќниот ред на Прифатниот центар за странци (во натамошниот текст: Прифатниот центар).

II. ПРИЕМ НА СТРАНЕЦ ВО ПРИФАТНИОТ ЦЕНТАР

Член 2

(1) За време на приемот во Прифатниот центар, странецот се подложува на здравствен преглед.

(2) Странецот го известува полицискиот службеник за внатрешно обезбедување на Прифатниот центар за личната здравствена состојба, а особено доколку истиот има некоја заразна или пак друга сериозна болест.

(3) Доколку странецот боледува од заразна болест или за истото постои сомневање, странецот се сместува во посебна просторија, сè додека не биде прегледан од доктор, кој ја утврдува неговата здравствена состојба и предлага мерки за натамошен третман.

Член 3

Непосредно по пристигнувањето во Прифатниот центар, странецот се запознава со неговите права и правилата на престој во Прифатниот центар, можноста да го контактира дипломатско-конзуларното претставништво на државата чиј државјанин е, правото да контактира и ангажира адвокат, односно да користи правна помош и правото на жалба против решението за задржување во Прифатниот центар.

Член 4

(1) По евидентирањето, на странецот му се врачува примерок од одредбите кои се однесуваат на правилата на куќниот ред на Прифатниот центар, а доколку странецот не е писмен, куќниот ред му се објаснува усмено.

(2) На странец кој не разбира ниту еден од јазиците на кои е преведен куќниот ред, доколку е возможно му се обезбедува преведувач кој врши усмен превод на куќниот ред на јазик кој странецот го разбира.

(3) На странец кој е глувонем му се обезбедува толкувач кој му ги објаснува правилата на куќниот ред.

(4) Прифатниот центар може да користи и други пишани или аудиовизуелни материјали со кои се објаснуваат правата на странецот, куќниот ред и правилата на престој во Прифатниот центар.

Член 5

(1) При приемот во Прифатниот центар, странецот се подложува на претрес со цел да биде утврдено дали поседува предмети кои се погодни за напад, самоповредување или бегство, како и други предмети кои согласно овој правилник треба да бидат одземени.

(2) Претресот го врши полициски службеник од ист пол како и странецот, ко притоа внимава претресот да биде спроведен на начин на кој не се повредува личноста, достоинството или верските чувства на странецот.

(3) Доколку при претресот бидат откриени предмети кои се погодни за напад, самоповредување или бегство истите ќе бидат одземени.

(4) При претресот од странецот се одземаат и сите средства за комуникација и електронски уреди (мобилен телефон, таблет, преносен компјутер, фотоапарат и сл.)

Член 6

(1) По претресот на странецот му се овозможува да ја задржи облеката, обувките и книгите, откако од нив ќе се отстранат одредени предмети кои можат да се употребат за напад или самоповредување.

(2) Останатите лични предмети и парични средства на странецот се одземаат и задржуваат во Прифатниот центар, за што се изготвува потврда за одземени предмети.

(3) Во потврдата од ставот (2) на овој член, се запишуваат паричните средства во апоени со нивниот сериски број, а вредните предмети детално се опишуваат.

(4) Одземените предмети и паричните средства уредно се пакуваат во пакет или вреќа со евиденциски број и се складираат во шкаф со клуч.

(5) Предметите од ставот (2) на овој член, му се враќаат на странецот при неговото напуштање на Прифатниот центар.

(6) Странецот може да користи дел од паричните средства и предмети за лична употреба за времетраење на неговиот престој во Прифатниот центар.

Член 7

(1) При приемот на странецот му се дава постелнина која се состои од перница, навлака за перница, чаршаф и прекривка која зависи од временските услови, односно годишниот период во кој се врши сместувањето на странецот.

(2) Прифатниот центар може на странците кои се сместени во центарот да им обезбеди облека и обувки.

(3) Во случајот од ставот (2) на овој член, личната облека и обувки на странецот се задржуваат за што се издава потврда за одземени предмети, а истите му се враќаат на странецот при напуштањето на Прифатниот центар.

Член 8

Непосредно пред сместувањето, на странецот му се дава и прибор за лична хигиена кој се состои од четка за заби, паста за заби, сапун, шампон, а по потреба и прибор за бричење, односно хигиенски влошки.

Член 9

Доколку полицискиот службеник утврди дека странецот кој се сместува во Прифатниот центар не е фотографиран и дактилоскопиран, се спроведува постапка на фотографирање и дактилоскопирање.

III. СМЕСТУВАЊЕ НА СТРАНЕЦ ВО ПРИФАТНИОТ ЦЕНТАР

Член 10

Странците се сместуваат во соба со лица од ист пол, освен доколку станува збор за семејство кое се сместува во соба определена за сместување на семејства.

Член 11

(1) Малолетни лица, како и странци за кои постои сомневање дека се жртви на трговија со луѓе во периодот на рефлексива и закрепнување се сместуваат во соби кои се физички одвоени од останатите соби во Прифатниот центар, со засебни заеднички простории кои превенираат комуникација со останатите лица кои престојуваат во Прифатниот центар.

(2) При сместувањето на баратели на право на азил за кои е донесена одлука за ограничување на слобода на движење - сместување во Прифатниот центар, вработените во Прифатниот центар треба да ја почитуваат доверливоста на информацијата дека лицето има поднесено барање за признавање на право на азил во Република Северна Македонија, а се земаат во предвид и барањата на лицето да не биде сместено во иста просторија со одредени лица кои престојуваат во Прифатниот центар.

Член 12

По барање на странецот му се овозможува да биде преместен во друга соба, доколку постојат околности кои укажуваат дека престојот на странецот во таа соба претставува опасност за безбедноста, редот, мирот или здравјето на лицата сместени во Прифатниот центар.

IV. ПРЕСТОЈ НА СТРАНЕЦ ВО ПРИФАТНИОТ ЦЕНТАР

Одржување на хигиената

Член 13

(1) По сместувањето странецот се упатува на основни здравствено-хигиенски мерки (туширање, користење на чиста облека и сл.)

(2) Странците кои се сместени во Прифатниот центар потребно е да се грижат за личната хигиена и хигиената во собата во која престојуваат.

(3) Туширањето се врши најмалку три пати неделно.

(4) Доколку е забележано непостапување по одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член, полицискиот службеник може да му укаже на странецот да преземе мерки за подобрување на личната хигиена, односно да ја подобри хигиената на просторијата во која престојува.

(5) По користењето на тоалетот односно бањата, странецот потребно е да го исчисти користениот простор.

Член 14

(1) Постелнините и облеката се перат во пералната на Прифатниот центар еднаш неделно, при што во меѓувреме на странците им се обезбедуваат чисти постелнини.

(2) Странците сами ја перат личната облека.

Член 15

На странците сместени во Прифатниот центар им се дели хигиенски прибор еднаш неделно.

Исхрана

Член 16

(1) Во рамки на Прифатниот центар се организира исхрана со три оброци дневно, од кои најмалку еден топол оброк.

(2) За малолетните лица кои престојуваат во Прифатниот центар покрај трите оброци се обезбедува и ужина.

(3) Термините во кои се организираат оброците може да се менуваат, особено во оние периоди во годината во кои поради верски уверувања дел од лицата кои се сместени во Прифатниот центар можат да консумираат храна само во одреден временски период.

Член 17

(1) Со секој оброк се служи вода, а по можност и друг пијалок (чај, млеко или кафе).

(2) Странците ги консумираат оброците во трпезаријата на Прифатниот центар, а храната, кујнскиот прибор и предметите во кои се сервира храна не треба да бидат изнесувани надвор од просторијата.

(3) Храна и пијалоци не се внесуваат во собите во кои се сместени странците.

(4) На странец му се овозможува да купи дополнителна храна или безалкохолни пијалоци.

Член 18

При планирањето и усвојувањето на дневното мени, се зема во предвид неопходноста од балансирана нутритивна вредност на оброците, како и посебните диететски потреби на лицата кои престојуваат во Прифатниот центар (алергии, неконсумирање на одреден вид на храна поради верски и лични уверувања, здравствени причини и сл.).

Здравствена заштита

Член 19

(1) Странците кои престојуваат во Прифатниот центар имаат пристап до примарна здравствена заштита, која се обезбедува од страна на медицинскиот персонал кој ги опслужува потребите на Прифатниот центар.

(2) Во случај на влошена здравствена состојба, странецот може да биде преместен во здравствена установа, за што е потребно мислење односно упат од страна на медицинско лице - доктор кој ги опслужува потребите на Прифатниот центар.

Член 20

Прифатниот центар обезбедува посебна грижа за бремените жени, доенчиња и лица со нарушена здравствена состојба.

Престој на свеж воздух

Член 21

(1) На странците им се овозможува најмалку два часа дневно да поминат на свеж воздух, односно во дворот на Прифатниот центар.

(2) За време на користењето на правото на свеж воздух, странците можат слободно да се движат и да спортуваат, а притоа да се придржуваат до правилата на куќниот ред на Прифатниот центар.

(3) Престојот на странците на свеж воздух го надгледуваат полициски службеници на Прифатниот центар.

Рекреативни активности

Член 22

(1) Странците кои се сместени во Прифатниот центар можат да изведуваат рекреативни активности, како што се гледање на телевизија, читање на книги и списанија, играње на шах, карти и други социјални активности согласно дневниот распоред на активности на Прифатниот центар.

(2) Во заедничка просторија на Прифатниот центар се поставуваат радио приемник и телевизиски приемник со сателитски канали.

Верски обреди

Член 23

(1) Странецот кој е сместен во Прифатниот центар може да практикува верски обреди, на начин на кој се почитуваат верските и културолошки особености на другите странци сместени во Прифатниот центар.

(2) Вршењето на верски обреди се врши во посебна просторија определена за таа намена.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, странецот кој е сместен сам во соба, може да врши верски обред во собата за спиење само доколку со обредот не ги вознемирува останатите лица сместени во Прифатниот центар.

(4) Со вршењето на одредени верски обреди, не треба да се загрозува безбедноста, редот и мирот во Прифатниот центар.

Член 24

Странецот може да побара да биде посетен од претставник на верска заедница, и по тоа барање се постапува согласно правилата за одобрување на посета во Прифатниот центар.

Користење на телефон

Член 25

(1) Непосредно по сместувањето во Прифатниот центар, странецот може да искористи три бесплатни телефонски повици, односно да го контактира дипломатско-конзуларното претставништво на државата чиј државјанин е, членови на неговото семејство и адвокат.

(2) Телефонскиот разговор може да биде во времетраење од најмногу пет минути.

Член 26

(1) За време на престојот во Прифатниот центар, странецот може да комуницира со надворешниот свет, на свој трошок со користење на јавна телефонска говорница.

(2) Телефонските разговори не можат да бидат вршени за време на дневен и ноќен одмор.

(3) Доколку странецот не ги почитува правилата на куќниот ред или постојат други оправдани причини, на странецот може да му биде ограничено правото на користење на телефон.

Посети

Член 27

(1) Странецот може да има посета два пати неделно, во термини за примање на посетители утврдени со распоредот на дневни активности на Прифатниот центар.

(2) Барањето за одобрување на посета може да биде поднесено најмалку два работни дена однапред.

Член 28

(1) Лицето кое доаѓа во посета се претресува од страна на полициски службеник од ист пол, кој го врши претресот на начин на кој се почитува личноста, достоинството и верските чувства на лицето кое се претресува.

(2) На лицето на кое му е одобрена посета на странецот, а се однесува недолично или насилно, не ги почитува правилата на куќниот ред или врз основа на околностите се проценува дека претставува опасност за безбедноста или здравјето на лицата сместени во Прифатниот центар, нема да му биде дозволено да ја реализира посетата.

Член 29

(1) Посетата се врши во просторија определена за таа намена, при што полицискиот службеник ја следи посетата од растојание кое му овозможува приватност на странецот.

(2) Полицискиот службеник може да ја прекине посетата доколку при остварување на истата се наруши куќниот ред на Прифатниот центар.

(3) Должината на посетата изнесува најмногу 60 минути, а доколку странецот има повеќе посети тој ден, вкупното времетраење на сите посети не може да надмине 60 минути.

Член 30

(1) Странецот кој е сместен во Прифатниот центар може да прима пратки и писма.

(2) По пристигнувањето на пратката или писмото истото се отвора во присуство на полициски службеник кој доколку утврди дека има недозволени предмети, истите ги одзема и соодветно складира или ги враќа на доставувачот.

(3) Доколку со доставување на предметите се врши одредено кривично дело, полицискиот службеник го пријавува кривичното дело и ги обезбедува доказите согласно закон.

Прием и користење на парични средства

Член 31

(1) Странецот може да прима парични средства за време на престој во Прифатниот центар.

(2) Паричните средства се одземаат, а на странецот му се издава потврда за одземени парични средства, кои му се враќаат при неговото напуштање на Прифатниот центар.

(3) Доколку на странецот му се испратени парични средства преку брз трансфер на пари, странецот во придружба на полицискиот службеник од Прифатниот центар паричните средства ги подигнува од банка или друго правно лице кое е овластено да врши услуги на брз трансфер на пари, по што паричните средства на странецот се одземаат, односно се постапува согласно ставот (2) на овој член.

(4) Странецот може да користи дел од своите паричните средства кои ги поседува (за телефонски повици, дополнителна храна и слично).

Пристап до правна помош

Член 32

- (1) Прифатниот центар им овозможува на странците пристап до правна помош.
- (2) Странецот може да ангажира адвокат на кој му се овозможува да оствари средба со странецот со цел да обезбеди полномошно за застапување, како и да врши тековни посети на странецот за потребите на постапката во која странецот се јавува како странка.
- (3) Покрај можноста за анагажирање на адвокат согласно ставот (2) на овој член, Прифатниот центар овозможува присуство на правници или адвокати од здруженија или меѓународни организации кои обезбедуваат правна помош во Прифатниот центар.
- (4) Термините во кои е овозможена средба со адвокат или правници од меѓународни организации и здруженија кои се обезбедуваат правна помош се утврдуваат со дневниот распоред на активности.
- (5) Доколку на странецот му е врачена одлука за која тече рок за вложување на правен лек, странецот се известува за оваа околност на јазик на кој го разбира, а неопходно се контактира и неговиот адвокат односно правен застапник.
- (6) Во случајот од ставот (5) на овој член, на странецот му се овозможува средба со неговиот правен застапник и надвор од термините утврдени со дневниот распоред на активности, со цел да му биде овозможено да поднесе редовен правен лек.

Дневен распоред на активности

Член 33

- (1) Дневниот распоред на активности се утврдува од страна на раководното лице на Прифатниот центар или од него определено лице кое е вработено во Прифатниот центар.
- (2) Дневниот распоред на активности се истакнува на огласната табла на неделна основа.
- (3) Во случај на оправдани околности кои ја отежнуваат реализацијата на утврдениот распоред, од страна на раководното лице на Прифатниот центар или од него определено лице може да се изврши тековна промена на дневниот распоред на активности.

Претрес

Член 34

- (1) Во случај на постоење на сомневање дека одреден странец поседува недозволени предмети или супстанции, полициски службеник може да пристапи кон вршење на претрес на лица или простории.
- (2) Претресот се врши од страна на полициски службеник од ист пол како и странецот и тоа на начин на кој се почитува личноста, достоинството и верските уверувања на лицето кое се претресува.

Член 35

Претрес на простории се врши во присуство на најмалку едно лице кое престојува во таа просторија.

Член 36

Доколку при претресот се откриени недозволени или непријавени предмети или супстанции истите се одземаат, за што се составува и службена белешка.

V. ПРАВИЛА ЗА ПРЕСТОЈ НА СТРАНЦИТЕ КОИ ПРЕСТОЈУВААТ ВО ПРИФАТНИОТ ЦЕНТАР

Член 37

(1) Странецот кој престојува во Прифатниот центар треба:

- да го почитува куќниот ред на Прифатниот центар;
- да постапува согласно налозите на полицискиот службеник, освен доколку истите се спротивни на закон или овој правилник, или со истите се врши повреда на права на странецот кој е сместен во Прифатниот центар или трето лице;
- да ја одржува личната хигиена како и хигиената на просториите во кои престојува и ги користи;
- да придонесува кон безбедноста, редот и мирот на Прифатниот центар, односно доколку дознае одредена информација за загрозување на безбедноста, редот, мирот или здравјето во Прифатниот центар неопходно да извести некој од полициските службеници во Прифатниот центар;
- грижливо да постапува со инвентарот и предметите кои го користи, односно истите да чува од оштетување;
- да се воздржува од насилно однесување и себеповредување;
- навремено да ги извести полициските службеници во Прифатниот центар доколку дојде до влошување на личната здравствената состојба или здравствената состојба на друго лице кое престојува во центарот;
- да се однесува со должна почит кон службените лица и останатите лица кои престојуваат во Прифатниот центар, односно да не ги вознемирува со викање, навредување, друг вид на недолично однесување, физичко и психолошко вознемирување;
- да не го менува распоредот на инвентарот во собите или просториите за заеднички престој, ниту пак да ја менува собата на престој без одобрение на раководното лице во Прифатниот центар или од него определено лице;
- да не ги напушта собите во времето на дневен и ноќен одмор;
- да не ја оштетува или попречува работата на техничката опрема која е поставена во Прифатниот центар од безбедносни или други причини;
- да не го напушта Прифатниот центар без одобрение од раководното лице или од него определено лице, како и без присуство на полициски службеник;
- да не изработува или користи опасни предмети, како и да не користи предмети за редовна употреба на начин на кој може да биде предизвикана опасност по безбедноста на Прифатниот центар и лицата која престојуваат во Прифатниот центар;
- да се подложи на здравствен преглед и да се придржува до упатствата и терапијата од здравствен работник (доктор);
- да се воздржува од одбивање на конзумирање на храна во подолг период кој може да предизвика здравствени проблеми;
- да не пристапува и да не се движи во делови на Прифатниот центар во кои не е дозволен престој и движење на странците;
- да не влегува во простории на Прифатниот центар во кои се сместени или ги користат припадници на друг пол;
- да не се движи непристојно облечен во Прифатниот центар или во собата во која престојуваат и други лица;
- да не ги попречува другите странци или вработените во Прифатниот центар во вршењето на нивните активности;
- да не ги нарушува мирот и тишината за време на дневниот и ноќниот одмор;

- да не конзумира храна, пијалоци и цигари во простории кои не се определени за таа намена;
 - да не поседува ниту конзумира алкохол, опојни дроги или други недозволени супстанции;
 - за време на спортско-рекреативните активности да внимава да не се повреди себе или друго лице;
 - да ги врати неоштетени предметите за трајна употреба кои му биле дадени на користење;
 - да не лепи хартија или други материјали по ѕидовите или другиот инвентар во Прифатниот центар, да не врши шкртање или друг вид на оштетување;
 - да не внесува домашни миленичиња или други животни во Прифатниот центар;
 - да се воздржува од други дејствија со кои нанесува штета на себе или на други лица кои престојуваат во Прифатниот центар, односно со кои ја загрозуваат безбедноста, редот, мирот и здравјето во Прифатниот центар.
- (2) Странецот ја надоместува материјалната штета која ја причинил со непочитување на одредбите од овој правилник.

Член 38

На странецот кој престојува во Прифатниот центар му се обезбедува:

- сместување и храна согласно одредбите на овој правилник;
- почитување на неговата личност, достоинство, верски и други лични уверувања;
- еднаков третман со другите странци кои се сместени во Прифатниот центар, освен во делот на посебните услови кои се применуваат на ранливи категории на лица (малолетни лица, лица за кои постои сомневање дека се жртви на трговија со луѓе, семејства, бремени жени и сл.);
- здравствена заштита на начин утврден со овој правилник;
- правна помош на начин утврден со овој правилник;
- психо-социјална поддршка од стручно лице;
- дневен и ноќен одмор;
- остварување по еден бесплатен телефонски повик до неговото семејство, адвокат и дипломатско-конзуларното претставништво на државата чиј државјанин е;
- остварување телефонски разговори на сопствен трошок;
- користење на дозволените лични ствари и парични средства на начин утврден со овој правилник;
- поминување на време на свеж воздух, спортски и рекреативни активности на начин утврден со овој правилник;
- посета на начин утврден со одредбите на овој правилник;
- примање на писма, пратки и парични средства на начин утврден со овој правилник;
- поседување цигари, односно производи од тутун и нивно конзумирање во простории определени за таа намена.

Член 39

Странецот кој престојува во Прифатниот центар може да оствари средба и со раководното лице на Прифатниот центар односно од него определено лице со цел да пријави повреда на права, нееднаков третман или непочитување на куќниот ред.

I. ДВИЖЕЊЕ НАДВОР ОД ПРИФАТНИОТ ЦЕНТАР

Член 40

(1) За време на престојот во Прифатниот центар, странецот не треба да го напушта Прифатниот центар освен со одобрение од раководното лице на Прифатниот центар или од него определено лице.

(2) Странецот може привремено да го напушти Прифатниот центар, само поради:

- упатување во здравствена установа;
- посета на дипломатско-конзуларно претставништво на државата чиј државјанин е;
- подигнување на парични средства испратени преку брз трансфер на пари;
- обезбедување на негово присуство во судска постапка.

(3) Во случаите од ставовите (1) и (2) на овој член, странецот е придружуван од полициски службеници од Прифатниот центар.

VII. ПРЕСТАНОК НА ПРЕСТОЈ ВО ПРИФАТНИОТ ЦЕНТАР

Член 41

(1) Пред напуштањето на Прифатниот центар, странецот треба да ги врати непотрошените предмети кои му биле дадени на користење.

(2) При отпуштањето на странецот му се враќаат личните предмети и парични средства кои му биле задржани, согласно содржината на потврдата за одземени предмети, намалени за трошоците кои странецот е потребно да ги надомести согласно одредбите од Законот за странци (*) и материјалната штета која евентуално ја причинил, за што му се издава пресметка.

Член 42

Одредбите од овој правилник кои се однесуваат на правилата на куќниот ред на странците кои се сместени во Прифатниот центар, се преведуваат на англиски, француски и арапски јазик и се изложуваат на огласната табла во Прифатниот центар, а доколку за тоа постои можност и потреба, и на други јазици кои ги разбираат странците кои се сместени во Прифатниот центар.

VIII. ПРЕОДНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 43

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник, престанува да важи Правилникот за куќниот ред во Прифатниот центар за странци („Службен весник на Република Македонија“ бр. 6/07, 53/09 и 75/13).

Член 44

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 13.1-34615/1
31 март 2020 година
Скопје

Министер
за внатрешни работи,
Наќе Чулев, с.р.